

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI

ORDIN**pentru aprobarea Regulamentului privind cadrul organizat de tranzacționare pe piața centralizată de gaze naturale administrată de Operatorul Pieței de Energie Electrică și Gaze Naturale OPCOM — S.A.**

Având în vedere prevederile art. 99 lit. d), ale art. 100 pct. 72 și ale art. 146 alin. (1) din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012,

în temeiul prevederilor art. 5 alin. (1) lit. c) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 160/2012, și ale art. 3 din Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 50/2013 pentru aprobarea Regulilor generale privind piața centralizată de gaze naturale,

președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei emite următorul ordin:

Art. 1. — Se aprobă Regulamentul privind cadrul organizat de tranzacționare pe piața centralizată de gaze naturale administrată de Operatorul Pieței de Energie Electrică și Gaze Naturale OPCOM — S.A., prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — Operatorul Pieței de Energie Electrică și Gaze Naturale OPCOM — S.A. și operatorii economici din sectorul gazelor naturale ce participă la piața centralizată de gaze

naturale administrată de Operatorul Pieței de Energie Electrică și Gaze Naturale OPCOM — S.A. vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 3. — Departamentele de specialitate din cadrul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei vor urmări respectarea prevederilor prezentului ordin.

Art. 4. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Președintele Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei,
Niculae Havrileț

București, 19 iulie 2013.
Nr. 52.

ANEXĂ

REGULAMENT**privind cadrul organizat de tranzacționare pe piața centralizată de gaze naturale administrată de Operatorul Pieței de Energie Electrică și Gaze Naturale OPCOM — S.A.****1. Scop**

Art. 1. — Prezentul regulament stabilește un cadru organizat pentru tranzacționarea centralizată în regim concurențial a gazelor naturale prin contracte bilaterale, respectiv:

- tipurile de produse care pot fi tranzacționate pe piața centralizată de gaze naturale;
- modul de stabilire a ofertelor inițitoare de vânzare sau cumpărare a gazelor naturale de către participanții la piața centralizată de gaze naturale;
- modul de organizare a licitațiilor;
- participanții la piața centralizată de gaze naturale și criteriile/condițiile pe care trebuie să le îndeplinească;
- modul de contractare a gazelor naturale tranzacționate;

f) modul de înregistrare, gestionare și publicare a informațiilor privind tranzacțiile efectuate.

Art. 2. — (1) Prin crearea pieței centralizate a contractelor bilaterale de gaze naturale se urmăresc asigurarea transparenței tranzacțiilor prin contracte standard de vânzare-cumpărare a gazelor naturale și egalitatea de șanse a participanților la piață.

(2) Piața centralizată a contractelor bilaterale de gaze naturale asigură accesul nediscriminatoriu la cantitățile de gaze naturale disponibile pe piață cu respectarea reglementărilor în vigoare în sectorul gazelor naturale.

2. Domeniul de aplicare

Art. 3. — Prezentul regulament se aplică participanților la piața centralizată de gaze naturale.

3. Definiții și abrevieri

Art. 4. — În înțelesul prezentului regulament, termenii, expresiile și abrevierile folosite au semnificațiile următoare:

a) *autoritatea competentă* — Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei (ANRE);

b) *Convenție de participare la piața centralizată de gaze naturale* — convenția standardizată stabilită de operatorul pieței centralizate de gaze naturale și avizată de autoritatea competentă, ce prevede drepturile și obligațiile reciproce dintre acesta și fiecare participant la piața centralizată a contractelor bilaterale de gaze naturale;

c) *negociere continuă* — modalitatea de negociere în care atât partea inițiatoare, cât și partea respondentă își pot actualiza ofertele;

d) *ofertă de gaze naturale* — oferta cu caracteristici bine definite privind cantitatea de gaze naturale oferită spre cumpărare/vânzare, durata contractului, prețul solicitat/ofertit, precum și condițiile de livrare, plată și garantare, ferm stabilite în momentul introducerii ei în piață;

e) *operator al pieței centralizate de gaze naturale (OPGN)* — persoana juridică titulară de licență care asigură administrarea piețelor centralizate de gaze naturale, cu excepția pieței de echilibrare, în vederea tranzacționării de gaze naturale pe termen scurt, mediu și lung;

f) *operator de transport și de sistem* — persoana fizică sau juridică ce realizează activitatea de transport al gazelor naturale și răspunde de exploatarea, întreținerea și, dacă este necesar, dezvoltarea sistemului de transport într-o anumită zonă și, după caz, a interconectărilor sale cu alte sisteme, precum și de asigurarea capacității pe termen lung a sistemului în vederea satisfacerii cererii pentru transportul gazelor naturale;

g) *operator economic din sectorul gazelor naturale* — persoana fizică sau juridică, cu excepția clienților finali, care desfășoară cel puțin una dintre următoarele activități: producție, transport, distribuție, furnizare, administrare de piață centralizată, cumpărare sau înmagazinare de gaze naturale, inclusiv gaze naturale lichefiate, și care are atribuții comerciale, tehnice și/sau de mentenanță legate de respectivele activități;

h) *participant la piața centralizată de gaze naturale* — operatorul economic din sectorul gazelor naturale, titular de licență de furnizare emisă de către ANRE, care se înscrie și respectă Convenția de participare la piața centralizată de gaze naturale;

i) *pieță centralizată de gaze naturale* — cadrul organizat de desfășurare a tranzacțiilor cu gaze naturale între diverși operatori economici, intermediare de operatorul pieței de gaze naturale sau de operatorul de transport și de sistem, pe baza unor reguli specifice aprobate de autoritatea competentă;

j) *pieță centralizată a contractelor bilaterale de gaze naturale* — cadrul organizat de desfășurare a tranzacțiilor prin contracte cu livrare fizică de gaze naturale între participanții la piață, organizat și administrat de OPGN, pe baza unor reguli specifice; tranzacționarea se poate realiza printr-un ansamblu de modalități, având ca bază licitația publică, și are ca scop contractarea gazelor naturale pe termen determinat, la un preț transparent, stabilit în urma procedurii de licitație, rezultat din echilibrul cererii și al ofertei;

k) *proces combinat licitație-negociere* — PCGN-LN — modalitatea de tranzacționare pe piața centralizată de gaze

naturale conform căreia contractele sunt atribuite printr-un proces combinat de licitații și negociere;

l) *platformă de tranzacționare* — sistemul informatic stabilit și menținut de OPGN în scopul realizării tranzacțiilor pe piața centralizată de gaze naturale;

m) *Regulament* — Regulamentul privind cadrul organizat de tranzacționare pe piața centralizată de gaze naturale administrată de Operatorul Pieței de Energie Electrică și Gaze Naturale OPCOM — S.A.

4. Legislație de referință

Art. 5. — Legea nr. 123/2012 a energiei electrice și a gazelor naturale, precum și celelalte reglementări primare și secundare aferente aplicabile în sectorul gazelor naturale.

5. Cadrul de organizare

Art. 6. — Principiile aplicate pentru tranzacționarea prin licitație publică cu negociere continuă, în cadrul modalității de tranzacționare denumite PCGN-LN, sunt următoarele:

1. OPGN definește produse standard de vânzare și cumpărare de gaze naturale, caracterizate prin:

a) cantitatea de gaze naturale exprimată în unități de energie (MWh) pentru perioada standard de livrare aferentă (zi, săptămână, lună, trimestru, an). Până la convergența prețului gazelor naturale din producția internă cu cel al gazelor naturale din import, cantitatea de gaze naturale va fi însoțită de una dintre mențiunile „din producția internă”, „din import” sau „în amestec”;

b) perioada de livrare: o zi, o săptămână, o lună, un trimestru, un an — clar definite ca dată de începere și finalizare a livrării;

c) contractul standard de vânzare-cumpărare a gazelor naturale elaborat de OPGN și avizat de autoritatea competentă.

2. Participanții inițiază oferte de vânzare sau cumpărare pentru oricare dintre produsele definite conform alin. (1), specificând cantitatea de gaze naturale exprimată în unități de energie și prețul propus, prin introducerea ofertelor în sistemul de tranzacționare al PCGN-LN. Prețul solicitat/ofertit nu conține TVA sau alte taxe, tarife, accize și impozite similare pe care cumpărătorul le va plăti, de asemenea, în condițiile și cuantumulurile prevăzute de legislația în vigoare la momentul livrării.

3. Pentru tranzacționarea ofertelor, OPGN programează sesiuni de licitații, iar participanții constituie garanții financiare de participare la licitație.

4. Participanții constituie o garanție financiară de participare la licitație în favoarea OPGN, executabilă în cazul retragerii ofertei inițiatoare sau în cazul refuzului încheierii contractului între ofertantul inițiator și cel declarat câștigător al licitației. Valoarea și forma garanției se vor stabili prin procedură specifică.

5. OPGN organizează ședințe de licitație în sistem online, care se desfășoară cu respectarea următoarelor principii:

a) ca urmare a unei oferte de vânzare/cumpărare introduse pentru tranzacționare de către participantul inițiator al licitației, într-o primă etapă de licitare se pot introduce oferte de răspuns cu prețuri mai mari, mai mici sau egale cu cel din oferta inițiatoare, fără ca participantul inițiator să își poată modifica prețul propus; ofertele de răspuns pot fi modificate/retrase/anulate pe parcursul acestei etape, în funcție de strategia proprie de ofertare sau evoluția pieței, toate aceste operațiuni fiind vizualizate în piață;

b) corelarea automată a cererii cu oferta se realizează la deschiderea celei de-a doua etape de ofertare, când se vor

încheia primele tranzacții cu gaze naturale rezultate din procesul de ofertare;

c) dacă după derularea procesului prezentat mai sus oferta participantului inițiator nu a fost executată integral, se organizează a doua etapă a sesiunii de licitație, care permite introducerea/modificarea/anularea ordinelor atât de participantul inițiator, cât și de ceilalți participanți, toate operațiunile fiind vizualizate în piață prin ecranele sistemului de tranzacționare;

d) pe tot parcursul celei de-a doua etape a sesiunii de tranzacționare corelarea ofertelor are loc în timp real ori de câte ori prețul unei oferte de vânzare este mai mic sau egal cu cel mai mare preț al unei oferte de cumpărare sau o ofertă de cumpărare propune un preț mai mare sau egal cu cel mai mic preț al unei oferte de vânzare.

6. Ofertele care au condus la încheierea de tranzacții determină obligația participanților la PCGN-LN notificați de a încheia contractul standard aferent tipului de produs standard tranzacționat la prețul de atribuire și pentru cantitatea de gaze naturale aferentă tranzacției încheiate la acest preț, notificate conform rezultatelor licitației de către OPGN.

7. OPGN verifică conformitatea contractului semnat cu cel aferent tipului de produs standard tranzacționat și eliberează garanția financiară de participare la licitație în cazul conformității.

8. Participanților ale căror oferte nu au condus la încheierea de tranzacții li se va restitui garanția financiară în termen de maximum 48 de ore de la finalizarea sesiunii de tranzacționare respective.

9. În cazul retragerii ofertelor inițitoare înainte de organizarea licitației sau în cazul refuzului de semnare a contractului de către una dintre părți, OPGN execută garanția financiară de participare la licitație constituită în favoarea sa și asigură virarea contravalorii garanției, astfel:

a) în mod egal, părților care au depus oferte de răspuns, în cazul în care a fost retrasă o ofertă inițitoare;

b) părții care a depus oferta inițitoare, în cazul refuzului încheierii contractului de către ofertantul declarat câștigător în cadrul licitației;

c) în mod egal, părților declarate câștigătoare, în cazul refuzului încheierii contractului de către participantul inițiator;

d) participantului inițiator, în cazul în care oferta a fost retrasă înainte de data licitației și nu a fost primită nicio ofertă de răspuns până la data retragerii, după ce OPGN a aplicat în prealabil un procent penalizator de 50% în favoarea sa.

6. Participarea la piața centralizată de gaze naturale

Art. 7. — Participarea la piața centralizată de gaze naturale este voluntară.

Art. 8. — Înregistrarea participanților la piața centralizată de gaze naturale se face la solicitarea scrisă a acestora, adresată OPGN, conform procedurilor operaționale specifice elaborate de OPGN și avizate de autoritatea competentă, după semnarea de către reprezentantul autorizat al solicitantului a Convenției de participare la piața centralizată de gaze naturale.

Art. 9. — OPGN stabilește conținutul-cadru al Convenției de participare la piața centralizată de gaze naturale, care cuprinde drepturile și responsabilitățile reciproce ale OPGN și ale fiecărui participant la această piață. OPGN face publică Convenția pe pagina sa web, după ce a fost avizată de către autoritatea competentă.

Art. 10. — Participanții la piața centralizată de gaze naturale depun garanții de participare, stabilite în conformitate cu procedura operațională specifică elaborată de OPGN și avizată de autoritatea competentă.

Art. 11. — Un participant la piața centralizată de gaze naturale se poate retrage din propria inițiativă de la piața centralizată în baza unei înștiințări în scris, semnată de reprezentantul autorizat al participantului la piață.

Art. 12. — OPGN poate suspenda sau revoca înregistrarea unui participant la piața centralizată de gaze naturale în oricare dintre următoarele cazuri:

a) nu mai îndeplinește condițiile necesare pentru înregistrarea ca participant la această piață definite în procedurile specifice;

b) nu își îndeplinește obligațiile ce îi revin conform prezentului regulament;

c) nu respectă Convenția de participare la această piață.

Art. 13. — Înscirarea/Suspendarea/Revocarea participanților, depunerea ofertelor și organizarea licitațiilor se desfășoară în conformitate cu procedurile operaționale specifice, elaborate de OPGN și avizate de autoritatea competentă.

7. Transparența pieței centralizate de gaze naturale

Art. 14. — După încheierea sesiunilor de licitație pe PCGN-LN, OPGN publică pe pagina sa web următoarele date: prețul de pornire, prețul de adjudecare a ofertelor, cantitățile tranzacționate, perioada de livrare și lista participanților care au participat la licitație.

Art. 15. — Fiecare ofertă inițitoare pentru PCGN-LN va fi disponibilă pe pagina web a OPGN timp de cel puțin 2 ani.

Art. 16. — OPGN publică pe pagina sa web tariful perceput pentru serviciul efectuat în calitate de OPGN și toate procedurile/avizele aferente acestei piețe.

8. Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 17. — OPGN elaborează, actualizează ori de câte ori este nevoie și transmite pentru avizare la autoritatea competentă procedurile operaționale corespunzătoare funcționării pieței centralizate de gaze naturale în linie cu modificările cadrului de reglementare.

Art. 18. — OPGN promovează în timp și alte modalități de tranzacționare pe piața centralizată de gaze naturale pe care o administrează, în funcție de gradul de dezvoltare a acesteia și solicitările participanților, pe baza unui proces transparent de consultare cu participanții la piața de gaze naturale și cu autoritatea competentă, în vederea creșterii eficienței pieței de gaze naturale în ansamblu. Promovarea altor modalități de tranzacționare se va finaliza prin emiterea de proceduri specifice sau modificarea celor existente, cu avizul autorității competente.

Art. 19. — OPGN supraveghează funcționarea pieței centralizate a contractelor bilaterale de gaze naturale, publică rapoarte periodice și indici calculați în baza rezultatelor acestei piețe, în scopul stabilirii unor referințe corecte de preț pentru piața de gaze naturale.